

1 (Sem-5/FYUGP) EDU 44 MJ (A)/(B)

2025

EDUCATION

(Major)

Paper : EDU0500404

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

OPTION—A

(Introduction to Research Methodology)

1. Answer the following questions as directed :

নির্দেশানুসরি তলত দিয়া প্রশ্নবোর উত্তর দিয়া : $1 \times 8 = 8$

(a) Fundamental research is also known as _____ research.

(Fill in the blank)

মৌলিক গবেষণাক   গবেষণা বুলিও কোরা হয়।

(খালী ঠাই পূরণ কৰা)

(b) Educational research is always theoretical and has no practical use.

(Write True or False)

শিক্ষিক গবেষণা সদায় তাত্ত্বিক আৰু ইয়াৰ কোনো প্রয়োগিক ব্যৱহাৰ নাই।

(শুন্দি নে অশুন্দি লিখা)

(2)

(c) Research questions and objectives are the same.
(Write True or False)

গবেষণা প্রশ্ন আৰু উদ্দেশ্য একেই।
(শুন্দি নে অশুন্দি লিখা)

(d) What is variable?

চলক কি?

(e) A related literature review should include only recent studies.
(Write True or False)

সম্বন্ধিত সাহিত্যৰ পুনৰীক্ষণত কেবল শেহতীয়া অধ্যয়নহে অন্তর্ভুক্ত হ'ব লাগে।

(শুন্দি নে অশুন্দি লিখা)

(f) "There is no significant difference between the academic achievement of boys and girls." This is an example of _____ hypothesis.
(Fill in the blank)

“ল'বা আৰু ছেৱালীৰ শৈক্ষিক কৃতিত্বৰ মাজত কোনো বিশেষ পার্থক্য নাই।” এইটো _____ প্রকল্পৰ উদাহৰণ।
(খালি ঠাই পূৰণ কৰা)

26A/67

(Continued)

(3)

(g) What is population in research?

গবেষণাত জনসমষ্টি মানে কি?

(h) The data collected directly from the sample is known as _____ data.

(Fill in the blank)

নমুনাৰ পৰা পোনপটিয়াকৈ সংগ্ৰহ কৰা তথ্যক
তথ্য বুলি জনা যায়।

(খালি ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Answer any six of the following questions briefly :

2×6=12

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্রশ্নৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define educational research.

শৈক্ষিক গবেষণাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) State two objectives of educational research.

শৈক্ষিক গবেষণাৰ দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(c) What is meant by research objectives?

গবেষণাৰ উদ্দেশ্য বুলিলে কি বুজা?

26A/67

(Turn Over)

(4)

(d) Write any two characteristics of a good hypothesis.

এটা ভাল প্রকল্প যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(e) Define review of related literature.

সম্পর্কিত সাহিত্য পুনরীক্ষণ সংজ্ঞা দিয়া।

(f) Mention any two purposes of review of related literature.

সম্পর্কিত সাহিত্য পুনরীক্ষণ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ করা।

(g) What is meant by data analysis?

তথ্য বিশ্লেষণ বুলিলে কি বুজা?

(h) What is interpretation of data?

তথ্য ব্যাখ্যাকরণ মানে কি?

(i) Mention any two advantages of interview schedule.

সাক্ষাৎকার সূচী যি কোনো দুটা সুবিধা উল্লেখ করা।

(j) What is the purpose of research report?

গবেষণা প্রতিবেদন উদ্দেশ্য কি?

26A/67

(Continued)

3. Write short notes on any four of the following : $5 \times 4 = 20$

তলব যি কোনো চারিটাৰ ওপৰত চৰু টোকা লিখা :

(a) Nature of educational research

শিক্ষিক গবেষণার প্রকৃতি

(b) Research proposal

গবেষণার খচবা

(c) Observation schedule as a research tool

গবেষণার সঁজুলি স্বকাপে পর্যবেক্ষণ সূচী

(d) Sources of review of related literature

সম্পর্কিত সাহিত্য পুনরীক্ষণ উৎসবোৰ

(e) Concept of research design

গবেষণা অভিকল্পনা ধাৰণা

(f) Fundamental research

মৌলিক গবেষণা

(g) Research questions

গবেষণা প্রশ্ন

(h) Organization of the data

তথ্যৰ সংগঠন

26A/67

(Turn Over)

(6)

4. Answer any two of the following questions :

$10 \times 2 = 20$

তলব যি কোনো দুটি প্রশ্নের উত্তর লিখা :

(a) Define action research. Explain the differences between Applied research and Action research. $4+6=10$
ক্রিয়াযুক্ত গবেষণার সংজ্ঞা দিয়া। প্রযোগিক গবেষণা আৰু ক্রিয়াযুক্ত গবেষণার মাজের পার্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What is meant by a research problem? Describe the steps involved in formulating a research problem. $2+8=10$
গবেষণা সমস্যা বুলিলে কি বুজা? এটা গবেষণা সমস্যা গঠনের লগতে জড়িত স্তরসমূহ বর্ণনা কৰা।

(c) Discuss the nature and importance of the review of related literature in educational research. $5+5=10$
শৈক্ষিক গবেষণাত সম্পর্কিত সাহিত্যের পুনরীক্ষণের প্রকৃতি আৰু গুরুত্ব বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(d) Define sample. Explain the different types of sampling techniques use in research. $2+8=10$
নমুনাৰ সংজ্ঞা দিয়া। গবেষণাত ব্যবহৃত বিভিন্ন প্রকারৰ নমুনা কৌশল ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Describe the structure of a research report.
গবেষণা প্রতিবেদন গাঁথনিব বিষয়ে বর্ণনা কৰা।

26A/67

(Continued)

(7)

OPTION—B

(Teacher Education)

1. Answer the following questions as directed :

$1 \times 8 = 8$

নির্দেশানুসৰি তলত দিয়া প্রশ্নসমূহের উত্তর দিয়া :

(a) "Teachers are literally the architect of a nation's destiny." Who said this?
‘শিক্ষকসকল হৈছে প্রকৃত অর্থত দেশৰ ভবিষ্যৎ গড়েতা’ কথাবাৰ কোনে কৈছিল?

(b) In which year was the first secondary teacher training school established in India?
ভাৰতবৰ্ষত প্ৰথম মাধ্যমিক শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ বিদ্যালয় কিমান চনত স্থাপন কৰা হৈছিল?

(c) Write one importance of pre-primary teacher education.
প্ৰাক-প্ৰাথমিক শিক্ষকৰ শিক্ষাত এটা প্ৰকৃত লিখা।

(d) Kothari Commission said, " _____ of nation is being shaped in her classrooms".

(Fill in the blank)

কোঠাৰী আয়োগে কৈছিল, "ভাৰতবৰ্ষ _____ ইয়াৰ শ্ৰেণীকোঠাসমূহত তৈয়াৰ কৰা হয়"।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

26A/67

(Turn Over)

(8)

(e) Write the full form of SSST.

SSST-এর সম্পূর্ণ কপটো লিখা।

(f) What is the full form of NUEPA?

NUEPA-এর সম্পূর্ণ কপটো কি?

(g) The teacher is a friend, _____ and guide of students.

(Fill in the blank)

শিক্ষক এজন ছাত্র-ছাত্রীর বন্ধু, _____ আৰু
পথপ্রদর্শক।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(h) In which year was NCTE established?

NCTE কিমান চনত স্থাপন কৰা হৈছিল?

2. Answer any six questions briefly : $2 \times 6 = 12$

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is meant by teacher education?

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ অৰ্থ কি?

(b) What is monitorial system?

মনিটোৰিয়েল প্ৰথা কি?

26A/67

(Continued)

26A/67

(Turn Over)

(9)

(c) Write two importances of secondary level teacher education.

মাধ্যমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ দুটা পুৰ্বতা লিখা।

(d) Mention two roles of teachers at primary level.

প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিক্ষকসকলৰ দুটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

(e) State two objectives of the Kothari Commission regarding teacher education.

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কোঠাৰী আয়োগে আগবঢ়োৱা
দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(f) What is quality assurance in teacher education?

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ গুণগত নিশ্চয়তা কি?

(g) Write two important qualities of a teacher.

এজন শিক্ষকৰ দুটা পুৰুষপূৰ্ণ গুণ লিখা।

(h) What is pre-service teacher education?

প্ৰাক-কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষা কি?

(10)

(11)

(i) Mention any two categories of Flanders interactive analysis.

ফ্লেন্ডারচর আন্তঃক্রিয়া বিশ্লেষণৰ যি কোনো দুটা শ্ৰেণী উল্লেখ কৰা ।

(j) Write two important functions of SCERT.

SCERT ৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্য লিখা ।

3. Write short notes of any four of the following :

$5 \times 4 = 20$

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা :

(a) Scope of teacher education

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ পৰিসৰ

(b) Objectives of teacher education

শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

(c) Preparation of teachers for higher level of education

উচ্চ পৰ্যায়ৰ শিক্ষাৰ বাবে শিক্ষকৰ প্ৰস্তুতি

(d) District Institute of Education and Training

জিলা শৈক্ষিক আৰু প্ৰশিক্ষণ প্রতিষ্ঠান

(e) Function's of NCTE

NCTEৰ কাৰ্যসমূহ

26A/67

(Continued)

(f) Micro-teaching

অণুশিক্ষণ

(g) Teacher as a facilitator

সুচলকৰী হিচাপে শিক্ষকৰ ভূমিকা

(h) Professional ethics of teacher

শিক্ষকৰ বৃত্তিগত নীতিসমূহ

4. Write any two of the following questions :

$10 \times 2 = 20$

তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss about the development of teacher education in India.

ভাৰতবৰ্ষত শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ বিকাশ সম্পর্কে আলোচনা কৰা ।

(b) What are the functions of the National Council of Educational Research and Training? Discuss.

বাণিয় শিক্ষা গবেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদৰ কাৰ্যাৱলী কি? আলোচনা কৰা ।

(c) What is meant by in-service teacher education? What is the importance of in-service teacher education? Discuss.

$2+8=10$

কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ অৰ্থ কি? কৰ্মকালীন শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি? আলোচনা কৰা ।

26A/67

(Turn Over)

(12)

(d) What are the major problems of teacher education in India? Discuss about their solutions.

5+5=10

ভারতবর্ষত শিক্ষকৰ শিক্ষাৰ প্ৰধান সমস্যাসমূহ কি? ইয়াৰ
সমাধানৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(e) Discuss about the role expectations of teachers in twenty first century.

একবিংশ শতিকাত শিক্ষকৰ ভূমিকাসমূহৰ প্ৰত্যাশাৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা।

★ ★ ★